

Collegegeld schrikt veel Duitse eerstejaars af

Achtergrond - 20 oktober 2008

(20 oktober 2008) De heffing van collegegeld in sommige Duitse deelstaten schrikt meer aspirant-studenten af dan gedacht. Deze conclusie trekt het Duitse ministerie van Onderwijs in een onderzoek onder 5240 scholieren dat wekenlang geheim werd gehouden.

Ongeveer achttienduizend eindexamenscholieren uit Noordrijn-Westfalen en Nedersaksen zagen volgens het onderzoek in 2006 af van een vervolgstudie door het collegegeld. Dat jaar voerden beide deelstaten het collegegeld in. Dat voorbeeld werd later gevolgd door Baden-Württemberg, Beieren en het Saarland.

Volgens het ministerie zien vooral vrouwen en jongeren uit een laaggeschoold milieu af van een vervolgstudie door de hogere kosten die hieraan zijn verbonden. Kinderen van academisch gevormde ouders laten zich bij hun studiekeuze nauwelijks beïnvloeden door het debat rond de invoering van het collegeld.

De onderzoekers zien geen vlucht van studenten naar deelstaten die nog geen collegegeld vragen. Anderzijds trekken in vergelijking met voorgaande jaren minder Oost-Duitse studenten naar westelijke deelstaten, waar aanvullend voor hoger onderwijs moet worden betaald.

Ondoorzichtig onderwijssysteem

Het Duitse hoger onderwijs is volgens ondoorzichtig systeem geregeld dat per deelstaat verschilt. In sommige deelstaten kunnen eerstejaars zich gratis inschrijven bij een hogeschool of universiteit, in andere deelstaten kost dit geld. Ook dit bedrag kan per regio verschillen. Gemiddeld gaat het om zo'n vijfhonderd euro per semester.

De eerste vorm van collegegeldheffing in de Bondsrepubliek bedroeg zo'n honderdvijftig D-mark, maar deze werd in 1970 na hevige protesten weer afgeschaft. Gratis hoger onderwijs werd daarop vastgelegd in de (West-)Duitse wet.

In 2002 kwamen de door de CDU geregeerde deelstaten als Baden-Württemberg, Saksen-Anhalt, Hessen, Hamburg, Beieren en Saksen in verweer tegen deze juridische regeling. Volgens de deelstaten wordt het hoger onderwijs geheel

bestuurd vanuit de eigen hoofdsteden en niet op federale wijze vanuit Berlijn. Het hoogste Duitse gerechtshof in Karlsruhe gaf de opstandige deelstaten in januari 2005 gelijk.

Sindsdien hangt het van de politieke kleur van de deelstaat af of studenten daadwerkelijk moeten betalen voor de universiteit. Sinds het hooggerechtshof deelstaten in staat stelde collegegeld te heffen, gebeurde dit ook in Hessen, dat door de CDU werd bestuurd. Toen de christen-democraten bij de laatste deelstaatverkiezingen vorig jaar hun meerderheid verloren, konden de SPD, de Groenen en de Linkspartei het collegegeld weer terugdraaien.

Semesterbijdrage

In de Oost-Duitse deelstaten Berlijn, Mecklenburg-Vorpommern, Brandenburg, Thüringen, Saksen en Saksen-Anhalt en de westelijke deelstaten Hessen, Rijnland-Palts en Sleeswijk-Holstein is het hoger onderwijs vooralsnog gratis.

Dat wil niet zeggen dat studenten daar geen pijn in hun portemonnee voelen, aangezien daar wel per semester een bijdrage aan de universiteit moet worden betaald. Zo is het hoger onderwijs in Saksen in principe gratis, maar betalen studenten aan de Technische Universität Dresden een *Semesterbeitrag* van ruim honderdzestig euro.

Per deelstaat is ook weer verschillend geregeld hoe het collegegeld of semesterbijdragen worden besteed. Zo is het in sommige deelstaten wettelijk vastgelegd dat universiteiten deze inkomsten gebruiken om de onderwijskwaliteit te verbeteren. De meeste universiteiten kennen commissies die de besteding van de gelden bepalen. Hierin zijn vaak ook studenten betrokken.

In eerste aanleg leek het erop dat studenten bereid zijn te betalen voor een universiteit die hoog aangeschreven staat. Naar verwachting zullen alle deelstaten op termijn het collegegeld invoeren, aangezien de universiteiten deze aanvullende inkomsten goed kunnen gebruiken.

Het Duitse collegegeld of de semesterbijdragen staan niet in verhouding tot de kosten die een Nederlandse student moet maken. Het collegegeld bedraagt voor een voltijdsstudent jonger dan dertig jaar 1565 euro in het studiejaar 2008-2009.

faz.net /

heute.de

Afbeelding:

[DPA/Picture Alliance](#)

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/894/collegegeld-schrikt-veel-duitse-eerstejaars-af>